

O yoldan

Bu yoldan

Gündüz Vassaf
Günlük Yaşam
Felsefesi

Şimdiye Övgü

Günlük Yaşam Felsefesi: Şimdiye Övgü / Gündüz Vassaf

© 2026, İnkılâp Kitabevi Yayın Sanayi ve Ticaret AŞ
İnkılâp Kitabevi ve Tuhaf işbirliğiyle

Yayıncı ve Matbaa Sertifika No: 44066

*Bu kitabın her türlü yayın hakları Fikir ve Sanat Eserleri Yasası gereğince
İnkılâp Kitabevi'ne aittir. Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar
dışında, yayıncının izni alınmaksızın, hiçbir şekilde kopyalanamaz, çoğaltılamaz,
yayımlanamaz ve dağıtılamaz.*

Genel yayın yönetmeni Gülşen İşeri
Editör Gökçe Şenoğlu
Kapak tasarım Şenol Alanbay
Sayfa tasarım Derya Balcı

ISBN: 978-605-72467-2-1

26 27 28 4 3 2 1
İstanbul, 2026

Baskı ve Cilt

İnkılâp Kitabevi Yayın Sanayi ve Ticaret AŞ
Çobançeşme Mah. Sanayi Cad. Altay Sk. No. 8
34196 Yenibosna – İstanbul
Tel : (0212) 496 11 11 (Pbx)

İnkılâp Kitabevi Yayın Sanayi ve Ticaret AŞ
Çobançeşme Mah. Sanayi Cad. Altay Sk. No. 8
34196 Yenibosna – İstanbul
Tel : (0212) 496 11 11 (Pbx)
Faks : (0212) 496 11 12
posta@inkilap.com
inkilap.com

Gündüz Vassaf

Günlük Yaşam Felsefesi

Şimdiye Övgü

Söyleşi: Duru Uslu

Tuhaf

Gündüz Vassaf

Liseyi Robert Kolej’de tamamladıktan sonra aldığı futbol bursuyla psikoloji eğitimi gördüğü George Washington Üniversitesi’nden mezun oldu. Gençliğinde ABD’de akıl hastanesi gardiyanlığından TRT’de radyo spikerliğine kadar çeşitli işlerde çalıştı. Hacettepe Üniversitesi’nden psikoloji doktorasını aldıktan sonra, uzun süre Ankara Üniversitesi Mediko-Sosyal Merkezi’nde öğrencilere psikolojik danışmanlık yaptı. Sonradan pişman olacağı, Türkiye’nin ilk zekâ testini geliştirdi. Uzun yıllar bu testlerin bir tür zekâ katliamı olduğuna dikkat çekti. Uluslararası Psikologlar Konseyi yönetim kurulu üyeliğine seçildi, Union of Psychological Science Barış Komitesi kurucu üyesi oldu, American Psychological Association’ın toplum psikolojisi bölümünün Avrupa ve Ortadoğu koordinatörlüğünde görev aldı. 12 Eylül askerî darbesinden sonra öğretim üyeliği yaptığı Boğaziçi Üniversitesi’nden istifa etti. Türkiye’de Psikologlar Derneği’nin kurucu üyelerinden olmasının yanı sıra 12 Eylül’e kadar Uluslararası Af Örgütü’nün İstanbul Şubesi başkanlığında, Tüm Öğretim Üyeleri Derneği (TÜMÖD) yönetim kurulunda yer aldı. O tarihten sonra Kassel, Marburg ve Bremen üniversitelerinde öğretim üyesi, Kanada McGill Üniversitesi Center for Developing Area Studies’de “konuk” akademisyen, Amsterdam’da Averroes Stichting’de klinik psikolog, Viyana’da Institute für Höhere Studium ve Avrupa Bilim Vakfı’nda da konuk araştırmacı olarak çalıştı. Kurulduğu günden kapandığı 2016’ya kadar Radikal gazetesinde “Uçmaktare” başlıklı köşe yazılarıyla 20 yıl boyunca yer aldı.

Daha önce yayımlanmış eserleri:

Zekâ ve Zekâ Testleri Nedir Ne Değildir? (1977)

Temel Zihin Yetenekleri Testi, (1977)

Introduction to Psychology (Editör-1978)

Wir haben unsere Stimme noch nicht laut gemacht; Türkische

Arbeiterkinder in Europa, Res Publicae (1985)

Cehenneme Övgü, Gündelik Hayatta Totalitarizm (1992)

Cennetin Dibi, Modern Zamanda Eğlencelik Hayat, (1996)

Annem Belkis, (2000)

Daha Sesimizi Duyurmadık: Avrupa’da Türk İşçi Çocukları (2002)

40 Yıl Önce 40 Yıl Sonra, Amerika Rusya (2006)

Tarihi Yargılıyorum (2007)

Türkiye Sen Kimsin? - Uçmakdere Yazıları 1 (2008)
Leventname (2009)
Dümezil'in Sosyoloji Dersi Notları (Belkıs Halim Vassaf'ın Defterinden) (2009)
Kimliğimi Kaybettim Hükümsüzdür! - Uçmakdere Yazıları 2, (2010)
Mostari - Bir Köprü Bekçisinin Günlüğü (2013)
Medeniyet, Kültür, Sanat - Uçmakdere Yazıları 3 (2014)
İstanbul'da Kedi (2014)
Boğaziçi'nde Balık (2015)
Nâzım (2015)
Ne Yapabilirim? Geleceğe Kartpostallar (2016)
Yol Arkadaşım: Havaalanı Yazıları (2017)
Sınırsız (2018)
Ressamın İsyanı (2023)
Doğana (2025)

Duru Uslu

2014 yılında İzmir Tevfik Fikret Lisesi'nden mezun oldu. 2019 yılında Sorbonne Üniversitesi'nde Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler alanında lisans ve yüksek lisans eğitimini tamamladı. Eğitim, kimlik inşası ve geleceğin ekonomileri üzerine akademik çalışmalar yürüttü.

Amnesty International France'ta kültürel etkinlikler ve eylemler biriminde görev aldıktan sonra Türkiye'ye dönerek Good4Trust.org ve Türetim Ekonomisi Derneği'nde türetim ekonomisi, sürdürülebilir üretim modelleri ve yerel üreticilerin desteklenmesi alanlarında projeler yürüttü. İstanbul'da düzenlenen ilk Uluslararası Türetim Ekonomisi Konferansı ile Geleceğin Ekonomileri Zirvesi'nin organizasyonunda yer aldı.

Sanatın dönüştürücü gücüne ve özellikle sahne sanatlarına duyduğu ilgi, çalışmalarında kültür, insan hakları ve sürdürülebilir üretim kesişimine yönelmesini sağladı. 2025'in başından beri Paris'te gençlere fırsat eşitliği sunan bir dernekte görev yaparken, aynı zamanda alternatif ekonomi yaklaşımlarıyla sanatsal üretimi birleştiren Prosumart projesi üzerinde çalışıyor.

Aramızda olamayanlara...

İçindekiler

Binlerce Yıldır Cevapsız “Ben Kimim?”	25
Mutsuzluktan Kaçmak Yaz Yağmurunda Evde Kalmaya Benzer.....	39
Rutini Kırarak, Kendini Genişletmek: Söndürecek Yangınlarımız Var.....	47
“Her Şeyi Yapabilirsin” Sanayii: Ben, Ben Değilim!.....	61
Belirsizliğe Yolculuk	77
Sen Nereye Aitsin? Değişimi Yaratan Bizler	91
Siyasetçisi Olmayan Toplum: Yaşamın Farklı Biçimleri.....	105
Arkadaşlık Üzerine.....	115
Zihnimizdeki Düşman.....	129
Ölüm ve Hayaletler	139
Belirsizlik İlkesi ve Genellemenin Yanılgısı	157
Direnış, Değişim, Arayış.....	171
Öğrenmek mi, Bilgilenmek mi?	181
Gezegenli Olmak.....	201
Cinsel Kimlik, Başarı, Rekabet	217
Bu Koşturmaca Nereye? Modern Yaşam Hızında Kaçtırdıklarımız.....	231
İz Bırakmak.....	245
’68 Kuşağı’ndan Yapay Zekâ Çağına.....	253
Sanat Neye Yayar?.....	269
Aktivizm Açmazı.....	289
Süslü Bireysellik	295
Kelimeler Olmasa.....	301

Sunuş

Felsefe tarihi, çoğu zaman yaşamda karşılığını bulamamış düşüncelerin tarihidir; yaşanmamış iddiaların, bu iddialardan devşirilen imtiyazlı kimliklerin ve o kimliklerin doğurduğu ki-birli yargıların tarihi...

Düşünceyle yaşam arasındaki mesafe ne kadar daralırsa; şikâyetin yerini eyleme, yargının yerini empatiye, kibrin yerini olgun bir anlayışa bırakma ihtimali bir o kadar güçleniyor.

Bu nedenle düşüncelerin sayfaları ve söylemleri aşarak; akşam yürüyüşlerine, üniversite kantinlerine, iş görüşmelerine, arkadaş sofralarına, aile ziyaretlerine sızdığı bir hayat düşünüyorum.

Gündüz Vassaf'ı ilk okuduğumda, onun düşüncelerinin sayfalarla sınırlı kalmadığını; gündelik hayatın içine taşarak yaşayan fikirlere dönüştüğünü ve okuyanın yaşamına tesir ettiğini bizzat kendi üzerimde gözlemlemiştim.

Yıllar içinde kendisinden çok şey öğrendim; öğretmeye çalıştığından değil, yaşantısıyla örnek teşkil eden varlığından.

İstiyordum ki daha çok insan bu düşüncelerden haberdar olabilsin, daha çok insan Gündüz Vassaf'ın varlığına şahitlik edebilsin.

Bu heyecan ve hevesle kendisini aradım; onun vesilesiyle Duru Hanım ile tanıştık ve bu yolculuğa ilk adımı attık.

Gündüz Vassaf ve Duru Uslu'nun birlikte başladıkları bu yolculuk, dünyayı etkin bir şekilde kucaklayabilmenin ve yaşama şikâyet yerine sorumlulukla yaklaşabilmenin izlerini sürüyor.

“*Günlük Yaşam Felsefesi*” bu nedenle yalnızca bir kitap de-

ğil; düşünçenin hayata temas ettiği, hayatın da bu temasa kendi diliyle karşılık verdiği canlı bir alan.

Bu kitap okunduğunda bitmek yerine başlıyor.

Çünkü düşünmeyi soyut tartışmalardan çıkarıp bir insanın sabah kahvesine, yürüyüşüne, sessizliğine indiriyor.

Bizi yalnızca düşünmeye değil; hissetmeye ve yaşamaya davet ediyor.

Zamanı, düzeni, kimliği, anlamı yeniden tartışmaya cesaret eden bu metnin okuyucusuna taze bir nefes getirmesini diliyor; bu deneyimi kalıcı bir esere dönüştürdükleri için Gündüz Bey'e ve Duru Hanım'a teşekkür ediyorum.

Nurhak Kaya

Neden Şimdiye Övgü?

Şimdi yaşadığım için
Dünü değiştiremeyeceğim, yarını bilemediğim için
Sevebileceğim, özür dileyebileceğim, dur diyebileceğim için
Başka bir zaman bilmiyorum.
Şimdi...
现在... Now... ตอนนี้... сейчас... Ora... حالا
Her dilde, her yerde, herkesle
Şimdi
Kendimi ne yarına saklayabilir ne de dünden koruyabilirim
Buradayım.
Benden hesap sorun
Buradayım.
Gözüm sende
Kendimizde saklanmak
Yetmedi mi?
Düneye yalan söylemek,
Yarına kanca takmak,
Yerine şimdi.
Başka şansım yok.

Gündüz Vassaf